

ПОЕЗІЯ В ПЕДАГОГІЦІ

Тематика дисертаційного дослідження асистента кафедри теорії і методики дошкільної і початкової освіти Оксани Швець «Підготовка майбутніх вихователів дитячих навчальних закладів до використання поетичних творів у процесі художньо-мовленнєвої діяльності» лежить на межі літературної та педагогічної творчості. Керівником дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук виступила доктор педагогічних наук, проректор з наукової роботи нашої академії, професор Валентина Бенера. Успішний захист дисертації відбувся на засіданні спеціалізованої вченої ради у Рівненському державному гуманітарному університеті. Опонували нашому дисертантові доктор педагогічних наук, завідувач кафедри теорії і методики дошкільної освіти Південноукраїнського НПУ імені К.Д.Ушинського, дійсний член НАПН України, професор Алла Богуш і кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) ім. професора Т.І.Поніманської Рівненського ДГУ Ольга Щадюк (Падалка).

Актуальність теми дисертаційного дослідження обумовлена потребами підготовки конкурентоспроможних педагогів закладів дошкільної освіти, як творчих і компетентних особистостей з високою гуманітарною культурою, гуманістичним світоглядом, глибинними моральними цінностями, з активною громадянською позицією, що передбачає формування у них глибоких людсько-людських знань, художньо-мовленнєвих компетенцій та комунікативних умінь у сфері людських стосунків.

Аналіз фундаментальних досліджень з дисертаційної проблематики розкрив низку невирішених питань і суперечностей. Зокрема, підготовка вихователів закладів дошкільної освіти вимагає теоретико-методологічного осмислення ролі художніх поетичних творів як засобу формування особистості педагога-дошкільника при недостатній увазі дослідників до розробки методичного інструментарію здійснення цього процесу. Більше того, фахівці сучасних закладів дошкільної освіти мають недостатній професійний

і культурологічний рівень підготовки до застосування поетичних творів у виховній роботі, насамперед у художньо-мовленнєвій діяльності. При необхідності використання поетичних творів у різних видах діяльності дітей (літературній, образотворчій, музичній, театральній) вихователі ЗДО ще не достатньо володіють ціннісними орієнтаціями у стратегіях самоосвіти, самовиховання та самовдосконалення у контексті використання поетичного багатства української та світової літератур, насамперед їх дитячої складової.

Вищезгадане спрямувало дисертаційний пошук на теоретичне обґрунтування та перевірку ефективності педагогічних умов підготовки вихователів ЗДО до використання поетичних творів у процесі художньо-мовленнєвої діяльності, що диференціювалося на конкретні завдання наукового аналізу: розкриття теоретико-методологічних засад, визначення компонентів, критеріїв, показників і рівнів, виявлення та характеристика педагогічних умов, а також теоретичне обґрунтування, розробка й апробація моделі та перевірка ефективності експериментальної методики підготовки вихователів ЗДО до використання поетичних творів у процесі художньо-мовленнєвої діяльності. Це стало предметом дисертаційного дослідження, при здійсненні якого застосовано комплекс методів (теоретичних, емпіричних, математичної статистики).

Експериментальну базу дослідження надали Житомирський ДУ ім. Івана Франка, Криворізький ДПУ, Полтавський НПУ ім.В.Г.Короленка, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія, Рівненський ОІППО та наша академія. Загальна кількість учасників експериментального дослідження на всіх його етапах склала 324 особи. У формуальному етапі брали участь 170 майбутніх вихователів ЗДО, 132 педагогіки-практики та 22 викладачі педагогічних ЗВО.

До новизни результатів дисертаційного пошуку необхідно віднести визначення й обґрунтування педагогічних умов та науково-методичного супроводу професійної підготовки педагогів ЗДО до використання поетичних творів у процесі художньо-мовленнєвої

діяльності, характеристику суб'єкт-об'єктних зв'язків «викладач — студент» під час практичної підготовки до такого виду навчально-виховної роботи, розкриття змісту і сутності структури феномену «підготовленість майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до використання поетичних творів у художньо-мовленнєвій діяльності дітей»; уточнення понять «підготовка» і «підготовленість», «поетичний твір» і «художньо-мовленнєва діяльність»; удосконалення традиційних та інноваційних форм і методів та доповнення теорії і методики підготовки вихователів ЗДО до застосування засобів естетики, мистецтва і літератури у виховній роботі з дітьми дошкільного віку.

Дисертант запропонувала відповідну діагностувальну й експериментальну методики та розробила варіативну навчальну дисципліну «Поетично-мовленнєвий тренінг» для студентів спеціальності «Дошкільна освіта»; підготувала портфоліо поетичних творів для дітей дошкільного віку, системі різноманітних поетично-мовленнєвих вправ і завдань, навчально-методичний посібник «Поетичні сходники зростання» (у співавторстві) для педагогічної практики в ЗДО й елементи критерію-діагностичного інструментарію та моніторингу для визначення рівнів підготовленості майбутніх педагогів дошкільних закладів.

Результати дослідження впроваджено в освітній процес Житомирського ДУ ім. Івана Франка, Криворізького ДПУ, Полтавського НПУ ім. В.Г.Короленка, Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, Рівненського ОІППО та нашого закладу освіти, а основні положення та результати наукового пошуку оприлюднено на 6 міжнародних, 3 всеукраїнських і 2 регіональних наукових конференціях, на фахових методичних семінарах і педагогічних читаннях. Вони відображені в 24 авторських публікаціях, з яких 3 — у міжнародних фахових виданнях. У дисертації використано 395 найменувань літературних джерел, з них 9 — іноземними мовами. Дисертаційна робота містить 169 сторінок додатків, 15 таблиць, 8 діаграм, 14 схем і рисунків.

Перспективи дослідження проблематики науковець бачить у вивченні зарубіжного досвіду та в розробці педагогічного інструментарію постійного професійного самовдосконалення вихователів закладів дошкільної освіти.

ДЗВОНАРСТВО ЯК ЗАСІБ ВИХОВАННЯ

«Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до виховання підлітків засобами дзвонарства» — таку оригінальну тему для дисертаційного дослідження на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук обрала асистент кафедри гри на музичних інструментах і вокально-хорових дисциплін Ліна Ільчук. Її науковими пошуками керував Богдан Кіндратюк — доктор мистецтвознавства, професор кафедри методики музичного виховання та диригування Прикарпатського НУ ім. Василя Стефаника. Успішний захист дисертації відбувся на засіданні спеціалізованої вченої ради у цьому ж закладі вищої освіти. Опонентами виступали доктор педагогічних наук, завідувач кафедри естетичного виховання і технології дошкільної освіти Харківського НПУ ім. Г.С.Сковороди Наталія Тарарак і кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти Вінницького ДПУ ім. Михайла Коцюбинського Людмила Василевська-Скупа.

Аргументуючи актуальність теми дисертації, науковець наголошує, що в системі забезпечення всебічного розвитку особистості важливе місце належить засобам культурно-мистецького, зокрема музичного спрямування, серед яких — і засобам дзвонарства, тобто церковним дзвонам і дзвонінням. Дисертант інформує, що сучасні науковці досліджують дзвонарство у руслі української гуманістики — кампанології (від італійського «кампа» — дзвін), окреслюючи його значення загалом, оздоровчий вплив музики дзвонів (дзвонотерапія) і звичай дзвоніння, їхні функції у житті людей у різних педагогічних аспектах і напрямках. Однак, як вважає дослідник, об'єктивні та суб'єктивні причини обумовили недостатній рівень учителів музичного мистецтва щодо ефективного використання виховного потенціалу дзвонарства. Останнє пояснюється відсутністю обґрунтованих педагогічних засад їх підготовки, насамперед до виховної роботи з підлітками.

У дисертації наголошується на необхідності формування готовності педагога до всебічного виховання дітей підліткового віку у напрямі подолання деструктивних впливів середовища, для чого потрібно оновлювати зміст шкільної мистецької освіти на засадах інноваційного полімистецького підходу, зокрема через використання кампанологічних матеріалів у підготовці студентів-музикантів закладами вищої педагогічної освіти та через визнання виховного й оздоровчого потенціалу засобами дзвонарства і розширення їх використання у виховання школярів-підлітків, що вимагає відповідного методичного забезпечення. Саме це обумовило вибір теми дисертаційного дослідження з чітко визначеною метою: розробити, науково обґрунтувати й експериментально перевірити структурно-функціональну модель підготовки педагогів-музикантів до виховання підлітків засобами дзвонарства.

Мета дисертаційної роботи зобов'язала науковця

виконати низку теоретико-методологічних завдань, серед яких — аналіз стану дослідження проблеми, характеристика базових понять теорії та практики використання дзвонарства у підготовці вчителів музичного мистецтва, обґрунтування ефективності структурно-функціональної моделі визначення організаційно-педагогічних умов і розробка методичного супроводу такої підготовки. Саме два останні завдання склали ядро предмета дослідження. Експериментальну базу наукового пошуку забезпечили навчально-матеріальні та науково-методичні можливості нашої академії, Прикарпатського НУ ім. Василя Стефаника, Рівненського ДГУ, Чернівецького НУ ім. Юрія Федьковича, Полтавського НПУ ім. В.Г.Короленка. Східноєвропейського НУ ім. Лесі Українки. Результати дисертаційної роботи впроваджено у практику підготовки вчителів музичного мистецтва саме цих закладів вищої освіти.

Наукова новизна дисертації полягає в тому, що вперше проаналізовано стан дослідження цієї проблеми в психолого-педагогічній теорії та практиці, обґрунтовано теоретичні засади і систематизовано концептуальні підходи до підготовки вчителів музичного мистецтва у відповідному фаховому напрямі; визначено сутність ключових дефініцій («засоби дзвонарства», «педагогіка дзвонарства») і покомпонентну структуру готовності вчителів музичного мистецтва до виховання підлітків засобами дзвонарства, її критерії, показники та рівні; обґрунтовано й експериментально перевірено організаційно-педагогічні умови забезпечення ефективності процесу підготовки вчителів музичного мистецтва до використання педагогічного потенціалу дзвонарства у професійній діяльності.

Практичне значення дисертаційного дослідження полягає у запровадженні в освітній процес закладів вищої педагогічної освіти авторського навчального курсу «Педагогічний потенціал дзвонарства у вихованні школярів», методичного супроводу лекційних і практичних занять, комплексу завдань і тестів, у розробці тематики самостійної науково-дослідної роботи та педагогічної практики і методичних рекомендацій з метою підвищення рівня компетентності студентів у царині дзвонарства. Дисертантом підготовлено «Словник дзвонарських термінів» на допомогу студентам і викладачам для використання у фаховій діяльності. Результати дисертаційної роботи апробовані на 7 міжнародних і 9 всеукраїнських наукових конференціях, опубліковані у 9 фахових виданнях України, 8 — у збірниках матеріалів наукових конференцій, 1 — у зарубіжному виданні, а також у методичних рекомендаціях і навчально-методичному посібнику.

Перспективи наукової розробки досліджуваної тематики науковець бачить у вивченні процесу використання засобів дзвонарства у навчально-виховній роботі з дітьми різного віку, в тому числі у початковій школі та закладах дошкільної освіти.

За матеріалами наукової частини

КРЕМЕНЕЦЬКА ОБЛАСНА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

відповідно до Закону України
«Про вищу освіту»

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС
на заміщення вакантних посад:

1. Гуманітарно-технологічний факультет:
декана — 1 (науковий ступінь, вчене звання)
2. Факультет соціально-педагогічної освіти та мистецтв:
декана — 1 (науковий ступінь, вчене звання)
3. Кафедра теорії і методики трудового навчання та технологій:
доцента кафедри — 1 (кандидат наук, доцент)
доцента кафедри — 1 (кандидат наук)
4. Кафедра біології, екології та методики їх викладання:
доцента кафедри — 1 (кандидат наук, доцент)
5. Кафедра іноземних мов та методики їх викладання:
доцента кафедри — 1 (кандидат наук)
старшого викладача — 1 (кандидат наук)
6. Кафедра спортивних ігор та туризму:
доцента кафедри — 1 (кандидат наук)

Перелік документів, які подають на ім'я ректора академії: заява, список наукових праць і винаходів; документи, які підтверджують підвищення кваліфікації протягом останніх п'яти років (дипломи, сертифікати, свідоцтва, інші передбачені законодавством України документи); письмовий звіт за попередній період про наукову, навчальну, методичну, організаційну роботу.

Претенденти, які не працюють в академії, крім заяви, подають: особовий листок з обліку кадрів (засвідчений за попереднім місцем роботи); 2 фотокартки розміром 4х6 см, автобіографію; копії документів про повну вищу освіту, науковий ступінь, вчене звання, засвідчені в установленому порядку; копію паспорта громадянина України (стор. 1, 2 і 11); копію трудової книжки, засвідчену кадровою службою за основним місцем роботи із зазначенням дати засвідчення; список наукових праць і винаходів та інші документи, які свідчать про професійні якості претендента.

Термін подання документів на участь у конкурсі — 30 днів від дня опублікування оголошення у пресі (газета «Замок») і офіційному веб-сайті навчального закладу.

Документи подаються у відділ кадрів академії за адресою: вул. Ліцейна, 1, м. Кременець, 47003.

Телефон для довідок: (03546) 2-19-91, 2-24-15.